

Föräldraskap och omsorg

Kvinnorna bär en stor del av både det privata och det offentliga omsorgsansvaret. Det syns bl.a. genom att mammorna tar ut den största delen av familjeledigheterna och att flertalet av ensamförsörjarna och närståendevårdarna är kvinnor. Under ett dygn använder mammorna ungefär dubbelt mer tid än papporna på att ta hand om barnen. Även merparten av de som arbetar och studerar inom social- och hälsovårdsbranschen är kvinnor. Det är viktigt att fästa uppmärksamhet vid kvinnors ställning som vårdare av närstående t.ex. med tanke på arbetskarriären och intjänandet av pension.

Samordning av arbete och familjeliv

Ett viktigt mål inom jämställdhetspolitiken har varit att sträva efter en jämnare fördelning av familjeledigheterna och skötseln av barnen mellan föräldrarna. För att jämställdheten ska förverkligas bör både kvinnor och män ha möjlighet att kombinera förvärvsarbete och familj. Samordning av arbete och familjeliv har inom jämställdhetspolitiken i främsta hand inneburit att fördela familjeledigheterna jämnare, att öka familjeansvaret bland papporna, att förbättra kvinnors ställning på arbetsmarknaden och att jämna ut arbetsgivarnas kostnader för familjeledigheter.

För att göra det lättare att kombinera arbete och familjeliv har man skapat en fungerande dagvård samt utvecklat familjeledigheterna och morgon- och eftermiddagsverksamheten för små skolelever. Allt fler personer i yrkesverksam ålder sköter om

INFORMATION OM JÄMSTÄLLDHET OCH FAMILJER

Centret för jämställdhetsinformation (Institutet för hälsa och välfärd) är en riksomfattande informationstjänst som erbjuder aktuell och forskningsbaserad information om jämställdhet.

www.thl.fi/sv/web/jamstalldhet/jamstalldhet-i-finland/valbefinnande/mojligheten-att-kombinera-arbete-och-familjeliv

sina åldrande föräldrar. Även andra familjer än småbarnsfamiljer behöver flexibla lösningar för samordning av arbete och familjeliv.

Familjeledigheter

Med familjeledigheter stöds föräldrarnas möjlighet att kombinera förvärvsarbete och skötseln av små barn. I Finland tas den största delen av familjeledigheterna ut av kvinnor: Lång frånvaro från arbetslivet inverkar negativt på mammornas karriärs- och löneutveckling och pensioner. Även barnlösa kvinnor i fertil ålder upplever diskriminering på grund av att de ses som potentiella mammor.

En jämnare fördelning av familjeledigheter skulle stödja kvinnors ställning i arbetslivet, öka föräldrarnas gemensamma ansvar för barnen och stärka relationen mellan papporna och deras barn. De finländska papporna hör till de som använder minst föräldraledigheter i Norden. Papporna kan då gå miste om en stark grund för sitt föräldraskap.

Barnavård och vårdnad

I barnfamiljer med två föräldrar är fördelningen av hushållsarbetet fortfarande ganska traditionell. Männens andel av den tid som läggs på hushållsarbete har dock ökat. I de flesta familjer sköter kvinnorna barnen och sådant som gäller barnen i större grad än vad männen gör. Uppgifter som anknyter till omsorgen om barnen är dock typiskt sett även sådana där ansvaret fördelas jämnare mellan föräldrarna.

Om föräldrarna skiljer sig blir frågor om var barnet ska bo och hur mycket barnet ska träffa den andra föräldern centrala. Det är viktigt att barnet kan fortsätta ha en relation till båda föräldrarna trots skilsmässan. Praxis i fråga om vårdnad och umgänge har lyfts fram som en jämställdhetsfråga.

En mångfald av familjeformer

Det finns en mångfald av familjeformer. Exempel på olika familjeformer är ensamförsörjarfamiljer, familjer med en frånlevande förälder, adoptiv-, flerlings-, regnbågs- och fosterfamiljer och familjer med två föräldrar, som bor tillsammans. Mångfalden av familjeformer har börjat identifieras bättre än tidigare, då lagstiftningen, tjänsterna för barn och familjer samt systemet med familjeledigheter utvecklas. Det är viktigt att alla barn är i jämlik ställning oberoende av vilken slags familj de föds i.

JÄMSTÄLLDHETS- BAROMETERN

producerar information om människornas attityder till och erfarenheter av jämställdhet. I jämställdhetsbarometern behandlas bl.a. fördelningen av omsorgsansvaret och hushållsarbetet. Resultaten från tidigare genomförda jämställdhetsbarometrar (2004, 2008 och 2012) och den färskaste, som publiceras i maj 2018, finns på adressen:

www.julkari.fi

BEFOLKNINGSFÖRBUNDETS FAMILJEBAROMETER

granskar aktuella frågor som berör familjer:

www.vaestoliitto.fi/tieto_ja_tutkimus/vaestontutkimuslaitos/julkaisut/perhebarometri

